

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

موسسه تحقیقات علوم دامی کشور

- عنوان پروژه / طرح: بررسی عوامل موثر بر درصد افت لاشه مرغ‌های گوشتی در استان فارس

- شماره مصوب: ۴-۵۰-۱۳-۰۱۵-۹۵۰۲۱۹

- نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد):

- نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: محمد جواد آگاه

- نام و نام خانوادگی ناظران:

- نام و نام خانوادگی مشاوران:

- نام و نام خانوادگی همکاران: حسین نوراللهی، فرح شیرنورد شیرازی، مجید هاشمی، عبدالحمید کریمی، رهام

رحمانی، لادن جوکار، سید محمد رضا هاشمی، سجاد موثقی، جعفر ستوده، عبدالرحمن ابراهیمی و علی
رستگار.

- محل اجرا: مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی فارس

- تاریخ شروع: ۱۳۹۵

- مدت اجرا: یک سال و سه ماه

- ناشر: موسسه تحقیقات علوم دامی کشور

- شمارگان (تیراژ):

- تاریخ انتشار:

این اثر در مورخ ۹۹/۶/۵ با شماره ۵۸۱۱۹ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی

کشاورزی به ثبت رسیده است.

حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده

هدف از انجام پروژه حاضر تعیین میزان افت لاشه مرغ‌های گوشتی و اثرات عوامل مختلف پرورش شامل وزن کشتار، سن کشتار، وضعیت تغذیه، مدیریت بهداشت، شرایط آب و هوایی منطقه، نوع سویه و ظرفیت واحد مرغداری بر درصد افت لاشه بود. انتخاب واحدهای مرغداری با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌بندی شده انجام شد. برای این منظور استان فارس به هفت منطقه آب و هوایی (۱- سرد و خشک، ۲- سرد و پربارش، ۳- گرم و خشک، ۴- بسیار گرم و خشک، ۵- گرم و نیمه خشک، ۶- گرم و نیمه پربارش و ۷- معتدل و خشک) تقسیم شد. بر اساس فرمول کوکران تعداد ۵۲ واحد مرغداری منتخب در هفت شهرستان از هر منطقه آب و هوایی به‌عنوان نمونه‌ای از جمعیت مرغداری‌های فعال انتخاب شدند. شهرستان‌های یاد شده شامل شیراز، جهرم، ممسنی، سپیدان، لار، آباده و نیریز بودند. در هر شهرستان و برای هر واحد مرغداری منتخب، جمع‌آوری اطلاعات دوره پرورش، زمان و نحوه بارگیری تا کشتار و نیز اطلاعات عملکرد کشتارگاه توسط کارشناسان منتخب انجام شد. نتایج نشان داد ۲۳/۵ درصد از مرغداران در رشته‌ای مرتبط با دامپروری تحصیل داشته‌اند. این در حالی است که درصد بالایی (۶۴/۳ درصد) از مرغداران از زمان شروع به کار در هیچ دوره تخصصی شرکت نکرده‌اند. سویه غالب پرورشی در مرغداری‌های استان فارس، سویه راس ۳۰۸ بود. تنها ۲/۱ درصد از مرغداران سویه کاب را پرورش دادند، حال آن‌که ۱۴/۹ درصد از جوجه‌ریزی سالانه در واحدهای مرغداری استان از ترکیب سویه راس و کاب بوده است. درصد بالایی از مرغداران (۹۱/۵ درصد) از عملکرد سویه راس رضایتمندی داشتند. در سطح استان میانگین درصد افت لاشه بین راهی، کشتارگاهی و کل به ترتیب ۲/۴۷، ۲۴/۶ و ۲۶/۶ درصد محاسبه شد. میانگین درصد افت لاشه در کشتارگاه خط ۲ به دلیل کاهش ضایعات لاشه (ریه‌ها، بیضه‌ها، کلیه‌ها و غدد بورس) در مقایسه با کشتارگاه خط ۱، بیشتر بود. ارزیابی نهایی وضعیت آبخوری و آبرسانی در واحدهای مرغداری مورد بررسی و درصد افت لاشه، ضریب همبستگی معنی‌داری ۰/۸۷۳ را نشان داد ($P < 0/01$). همچنین وزن جوجه یک‌روزه در سالن‌های پرورش و درصد افت لاشه بین راهی در زمان بارگیری تا کشتارگاه، ضریب همبستگی منفی معنی‌داری ۰/۷۴۹- را نشان داد ($P < 0/05$). در واحدهای مرغداری که جوجه‌ها دسترسی مناسب‌تری را در کل دوره پرورش به دان فرموله شده با کیفیت داشتند، درصد افت لاشه کمتر بود. ارزیابی نهایی وضعیت تغذیه جوجه‌ها در واحد پرورشی و ضریب تبدیل غذایی، همبستگی معنی‌داری ۰/۸۷۱ نشان داد ($P < 0/05$). بین ظرفیت واحدهای مرغداری مورد بررسی و درصد افت لاشه، ضریب همبستگی ۰/۷۶۴ ثبت شد ($P < 0/05$). نتایج پژوهش حاضر وجود ضریب همبستگی معنی‌دار (۰/۸۷۲) را بین تنظیم دما و رطوبت سالن مرغداری و ضریب تبدیل غذایی نشان داد ($P < 0/01$). میانگین وزن زنده مرغ تحویلی به کشتارگاه و درصد افت لاشه کشتارگاهی و کل به ترتیب ضرایب همبستگی معنی‌دار ۰/۸۵۷ و ۰/۹۲۹ را نشان دادند ($P < 0/01$). به‌طور کلی نتایج

این پژوهش نشان داد که برگزاری کارگاه‌های آموزشی کاربردی برای مرغداران در زمینه‌های مختلف پرورش می‌تواند باعث بهبود عملکرد و کاهش درصد افت لاشه مرغ تولیدی شود. در واحدهای مرغداری با سیستم آبخوری و آبرسانی نامناسب، درصد افت لاشه افزایش یافت. مرغدارانی که جوجه یک روزه با وزن و یکنواختی بالاتر استفاده کردند، افت لاشه بین راهی کمتری داشتند. واحدهای مرغداری با ظرفیت بالاتر، درصد افت لاشه بیشتری داشتند. ضریب تبدیل غذایی در واحدهای مرغداری که در طول دوره پرورش از تغذیه مناسبی برخوردار بودند و دما و رطوبت سالن نیز در شرایط مناسبی رعایت شده بود، بهبود یافت. در واحدهای مرغداری با افزایش میانگین وزن مرغ تحویلی به کشتارگاه، درصد افت لاشه بیشتر شد. این دلیل دیگری است که می‌توان با استناد به آن به مرغداران توصیه کرد با کاهش طول دوره پرورش و جلوگیری از افزایش وزن بالای مرغ تولیدی، به کاهش درصد افت لاشه کمک کنند.

واژه‌های کلیدی: وزن کشتار، فصل پرورش، درصد افت لاشه، مرغ گوشتی، استان فارس